אין מעמידין פרק שני עבודה זרה כד.

כשמים ריבוא שכר. שמים ריבוא דינר היו רולין ליתן לו ביום: **לא ליערו.** להקיצו משנתו: **אבני שהם הפסיק הענין.** מדלא כתיב ואבני שהם כדכתיב בכולהו וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ועורות [ז] הפסיק הענין ולא קאי אויקמו: **והא ואבני מלואים כתיב דהדר ערביה.** למילתא קמיימתא וליתקרו: **ועוד הא קתני.** עלה דהתיא דר"ל: **לשנה הבאה נולדה בו.** אלמא לית ליה קימה לר"ל: **הגרי ישראל.** סרסור ישראל לקחה משלו מן העובד כוכבים לעצמו וחזר ומכרה לגכור: **ור"ל לא חייש לרביעה.** לשילא פרכינן דתני [כג:] טעמא דר"ל משום קימה: **ודמא שמו.** זהו המזכר למעלה [שם]: **אין ליה קימה.** וכעינן תגרי וחייש לרביעה וכעינן שימור: **ולד נוגחת.** פרה שנגחה ישראל כשהיא מעוברת ומת ולדה פסול לקרבן: **דהיא וולדה נגחוהו.** ונוגח שנגח בעד אחד או ע"פ הבעלים שהודו מעצמן ואין עדים בדבר אינו נסקל ואמרינן במורת הבמים [ז] מן הלאן להוציא את המוקצה ומן הלאן וי"ו יתירה להוציא את הנוגח: **משעה שנולדה.** כמעי אמה. לקמן מפרש מנא ידעי דהאי ולד אדום הוא: **ולדוסיהן מוסרין.** אותן שנתעברו בהן אחרי כן: **מחלוקת.** דר"א וכגון כשנרבעו כשהן מוקדשין ובמסכת תמורה [לא:] מפרש טעמא דר"ל משום דבזיא מילתא: **שתי שערות פוסלות בה.** שחורות או לבנות: **ומ"ש דידהו.** דאזלי ישראל ועבדי לגנכי נעבד הא מלתא בבהמת ישראל: **במוחזקת.** מין משפחות פרות היו לו לדמא בן נתינא מוחזקות לילד ולדות אדומין בהעברת כוס: **אקילעא.** פורק"א לפני הטרקלין: **וכן היה ר"א כו'.** משום דחייש לרביעה: **גרוריס.** מעצמן נגררין להתגייר אע"פ שאין מקבלין אותן: **מעבודם כוכבים הדרי בהו.** כדכתיב לקרות כולם בשם ה' [לפניה ג] אבל מרביעה לא הדרי: **ומרוייהו אמרי.** ר' אמי ורבי יצחק נפחא. בין דרב פפא לרב זביד איכא טובא דרב פפא מתני מאי קראה מד פתח אידך ומתני מאי קראה ברב יוסף ואתקפתא דלמא מעבודת כוכבים הוא דהדרו מתני לה בחדא: **שכם אחד.** משמע אין חילוק בעובדיו ישראל והאומות תהא עבודתן שוה בכל מצותיו: **גם אחה תמן.** מיקבי לר"ל: **הניחא למ"ד.** פלוגתא דבני רבי חייא ורבי יהושע בן לוי בפ' בתרא דשחיטת קדשים (זבחים קטו.): דמי

ואבני מלואים כתיב דהדר ערביה. לפ"ה משמע דזה הפסוק בוקמו לי תרומה ומתמלה היה דומה אבני שהם הפסיק הענין והדר מקשה והא ואבני מלואים כתיב דהדר ערביה שגם אבני שהם נקרא בהם ויקמו ותימה דאמו בתר כתיב אבני שהם להפסיק הענין לא יכתוב שוס וי"ו בפסוקים ועוד קשה לי משני עירוב מקרלאות בכי אלי גוונא א"כ פ"ק דשבועות (דף י.) דתנן ר"מ אומר כל השעירים כפרתן שוה ומפיק ליה בגמרא מדכתיב ושעיר ופריך עלרת ויוה"כ דלא כתיב בהו ושעיר מאי איכא למימר ומאי פריך הא כיון דבסוכות דכתיב כתיב ושעיר נמי הדר ערביה לכן נראה דהאי מעשה דלמא בן נתינא לאו באבני שהם הוה אלא באבני שהם הפסק והא דגמרא בקשו ממנו אבנים לאפוד י"ל כיון שאשן מחובר לאפוד קרי אפוד וכן משמע בירושלמי דפאה דמייתי האי עובדא דלמא בן נתינא בני פעם אחת אבדה יפה מבניכם והכי פריך הכא והא כתיב אבני מלואים (ב) והדר ערביה ובאבני מלואים מיהא דכתיב וי"ו לדרוש בהו ויקמו וימא נמי ההיא דפרק קמא דשבועות (דף י.) דכיון דכתיב ושעיר בסוכות נימא דבההוא (ג) מרביה קרא ור"מ גרס והא ואבני הדר ערביה וקאי אאבני שהם דפרשת ויקהל דכתיב קחו מאתכם תרומה וכתיב ואבני שהם ואבני מלואים:

הכל בווי"ן בלא שוס הפסק:

ור"א לא חייש לרביעה והא תניא אמרו לו ובו'. הוה מלי לאקשויי מהיא דוכן היה ר"א פוסל בכל הקרבנות אלמא חייש לרביעה אלא נימא ליה לאתויי מהיא מעשה דקיימי' עלה:

וניחוש דלמא רבעה לאמה. הא אלא פריך דלמא עלה עול על אמה והיא ואמה נשאו עול דא"כ לא אשכחן פרה שלא עלה עול על אמה דתנן (פרה פ"ב מ"ד) עלה עליה זכר פסולה: **ותני** עלה ר"א אומר וכו'. לאו דוקא אכל הפסולין קאי דהא אתנן פסול לגבי המזבח ואמרינן במרובה (ב"ק סו. ושם) דכין לב"ש וכין לב"ה ולדות של אתנן מותרים ואין לומר דר"א פליג עליהו: **ישראל** היו משמרין לאמה משעה שנוצרה. תימה לא נמי אמאי אינם צריכים לשמור דאלינא דר"א קיימינן דאית ליה (ג) זה וזה גורם אסור וי"ל כיון דטעמא דאמר נמי מינו אלא משום דבזיא מילתא דאמרינן בסוף תמורה (דף ל:) ומהאי טעמא אמרי' דגרבעו בשהן חולין מותרין דכיון דאשמעו לא בזיא מילתא הכי נמי בגרבע האב לא מינכרא ולא בזיא מילתא:

יתרו

כשששים רבוא שכר. שמים ריבוא דינר היו רולין ליתן לו ביום: **לא ליערו.** להקיצו משנתו: **אבני שהם הפסיק הענין.** מדלא כתיב ואבני שהם כדכתיב בכולהו וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ועורות [ז] הפסיק הענין ולא קאי אויקמו: **והא ואבני מלואים כתיב דהדר ערביה.** למילתא קמיימתא וליתקרו: **ועוד הא קתני.** עלה דהתיא דר"ל: **לשנה הבאה נולדה בו.** אלמא לית ליה קימה לר"ל: **הגרי ישראל.** סרסור ישראל לקחה משלו מן העובד כוכבים לעצמו וחזר ומכרה לגכור: **ור"ל לא חייש לרביעה.** לשילא פרכינן דתני [כג:] טעמא דר"ל משום קימה: **ודמא שמו.** זהו המזכר למעלה [שם]: **אין ליה קימה.** וכעינן תגרי וחייש לרביעה וכעינן שימור: **ולד נוגחת.** פרה שנגחה ישראל כשהיא מעוברת ומת ולדה פסול לקרבן: **דהיא וולדה נגחוהו.** ונוגח שנגח בעד אחד או ע"פ הבעלים שהודו מעצמן ואין עדים בדבר אינו נסקל ואמרינן במורת הבמים [ז] מן הלאן להוציא את המוקצה ומן הלאן וי"ו יתירה להוציא את הנוגח: **משעה שנולדה.** כמעי אמה. לקמן מפרש מנא ידעי דהאי ולד אדום הוא: **ולדוסיהן מוסרין.** אותן שנתעברו בהן אחרי כן: **מחלוקת.** דר"א וכגון כשנרבעו כשהן מוקדשין ובמסכת תמורה [לא:] מפרש טעמא דר"ל משום דבזיא מילתא: **שתי שערות פוסלות בה.** שחורות או לבנות: **ומ"ש דידהו.** דאזלי ישראל ועבדי לגנכי נעבד הא מלתא בבהמת ישראל: **במוחזקת.** מין משפחות פרות היו לו לדמא בן נתינא מוחזקות לילד ולדות אדומין בהעברת כוס: **אקילעא.** פורק"א לפני הטרקלין: **וכן היה ר"א כו'.** משום דחייש לרביעה: **גרוריס.** מעצמן נגררין להתגייר אע"פ שאין מקבלין אותן: **מעבודם כוכבים הדרי בהו.** כדכתיב לקרות כולם בשם ה' [לפניה ג] אבל מרביעה לא הדרי: **ומרוייהו אמרי.** ר' אמי ורבי יצחק נפחא. בין דרב פפא לרב זביד איכא טובא דרב פפא מתני מאי קראה מד פתח אידך ומתני מאי קראה ברב יוסף ואתקפתא דלמא מעבודת כוכבים הוא דהדרו מתני לה בחדא: **שכם אחד.** משמע אין חילוק בעובדיו ישראל והאומות תהא עבודתן שוה בכל מצותיו: **גם אחה תמן.** מיקבי לר"ל: **הניחא למ"ד.** פלוגתא דבני רבי חייא ורבי יהושע בן לוי בפ' בתרא דשחיטת קדשים (זבחים קטו.): דמי

בששים רבוא שכר רב כהנא מתני בשמונים רבוא והיו מפתחות מונחות תחת מראשותיו של אביו ולא צערו [1]אבני שהם הפסיק הענין והא [2]ואבני מלואים כתיב דהדר ערביה ועוד קתני סיפא [ה]לשנה אחרת נולדה לו פרה אדומה בעדרו נכנסו חכמי ישראל אצלו אמר להם יודע אני בכם שאם אני מבקש מכם כל ממון שבעולם אתם נותנין לי עכשיו איני מבקש מכם אלא אותו ממון שהפסדתי בשביל אבא התם על ידי תגרי ישראל זבון ורבי אליעזר לא חייש לרביעה והתניא [3]אמרו לו לר' אליעזר מעשה ולקחוה מן העובד כוכבים ודמא שמו ואמרי לה רמין שמו אמר להן רבי אליעזר [4]משם ראיה ישראל היו משמרין אותה משעה שנולדה רבי אליעזר תרתי אית ליה [ה] קיחה וחייש נמי לרביעה אמר מר ישראל היו משמרין אותה משעה שנולדה וניחוש דלמא רבעי לאמא כי הוה מעברה [5]דאמר רבא [א]וולד הנוגחת אסורה היא וולדה נגחו וולד הנרבעת אסורה היא וולדה נרבעו אימא ישראל היו משמרין אותה משעה שנוצרה וניחוש דלמא רבעוה לאמא מעיקרא [6]דתנן [ב]כל הפסולין לגבי מזבח ולדותיהן מותרין ותני עלה ר' אליעזר אוסר הניחא לרבא דאמר רבא אמר רב נחמן [7]מחלוקת כשנרבעו כשהן מוקדשין אבל כשהן חולין דברי הכל מותרין אלא לרב הונא בר חיננא אמר רב נחמן מחלוקת כשנרבעו כשהן חולין [2]אבל כשהן מוקדשין דברי הכל אסורין מאי איכא למימר אימא ישראל היו משמרין אותה לאמא משעה שנוצרה וניחוש דילמא רבעוה לאמא דאמא כולי האי לא חיישינן אמר מר ישראל היו משמרין אותה משעה שנוצרה מנא ידעינן אמר רב כהנא כום אדום מעבירין לפניה בשעה שעולה עליה זכר א"ה אמאי דמיה יקרין הואיל ושתי שערות פוסלות בה ומאי שנא דידהו אמר רב כהנא במוחזקת יתיב ר' אמי ורבי יצחק נפחא אקלעא דר' יצחק נפחא פתח חד מיניהו ואמר וכן היה ר"א פוסל בכל הקרבנות כולן פתח אידך מינייהו ואמר [7]מאי אותיבו ליה חברוהי לר"א [3]כל צאן קדר יקבצו לך וגו' אמר להן ר"א כולם גרים גרורים הם לעתיד לבא אמר רב יוסף מאי קרא [4]כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וגו' אמר ליה אביי ודלמא מעבודת כוכבים הוא דהדור בהו אמר ליה רב יוסף לעבדו שכם אחד כתיב רב פפא מתני הכי ורב זביד מתני הכי ותרוייהו אמרי וכן היה רבי אליעזר פוסל בכל הקרבנות ותרוייהו אמרי ומאי אותיבו ליה חברוהי לרבי אליעזר כל צאן קדר יקבצו לך וגו' אמר רבי אליעזר כולם גרים גרורים הם לעתיד לבא ומאי קראה כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כלם בשם ה' מתקיף לה רב יוסף ודלמא מעבודת כוכבים הוא דהדרי בהו א"ל אביי לעבדו שכם אחד כתיב מיתיבי [5]ויאמר משה גם אתה תתן בידנו זבחים ועולות קודם מתן תורה שאני ת"ש [6]ויקח יתרו חתן משה עולה וזבחים לאלהים יתרו נמי קודם מתן תורה הוה [7]הניחא למ"ד יתרו קודם מתן תורה הוה אלא למ"ד יתרו

מסורת הש"ס

א) (קדושין לא. ע"ש), ב) (תוספתא דפרה פ"ב ה"א), ג) (שבת מט: וש"נ), ד) פנהדרין פ. תמורה ל:, ה) תמורה שם (לקמן מו:), ו) (תמורה ל: ע"ש ל"ע ופר' תוס' מנחות נח: ד"ה ויקח ולאמרין), ז) (לעיל כג: ע"ש), ח) (זבחים קטו.), ט) (שמות כה). י) (ויקרא פרשתא ג), כ) (ל"ל ערביה), ל) (לקמן מט. ובספרים מו: ס.).

תורה אור השלם

1. אבני שהם ואבני מלאים לאפד ולחשן:
שמות כה ז
2. ואבני שהם ואבני מלאים לאפוד ולחשן:
שמות לה ט
3. כל צאן קדר יקבצו לך אילי נביות ישרתונך יעלו על רצון מזבחי ובית תפארתי אפאר:
ישעיהו ס ז
4. כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יי לעבדו שכם אחד:
צפניה ג ט
5. ויאמר משה גם אתה תתן בידנו זבחים ועלות ועשינו ליי אלהינו:
שמות י כה
6. ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים:
שמות יח יב

הגהות הב"ח

(ה) גמ' תרתי אית ליה אית ליה קיחה: (ב) תוס' ד"ה ואבני וכו' דהדר ערביה דבאבני:

לעזי רש"י

פורק"א. אכסדרה.

מוסף רש"י

בששים רבוא שכר. היה משתכר בה ששים ריבוא דינרי זהב (קדושין לא.). תחת מראשותיו של אביו. וזהו יכן (שם). משם ראיה. כתמיה (סוכה כח.). וולד הנוגחת אסורה. כהקרבה כגון שנגחה על פי עד אחד או על פי הבעלים דמתסרא לגבוה יולא להדיוט (מהדורין פ. ע"ש). כל הפסולין לגבי מזבח. כגון מוקלה ונעבד (לקמן מז:). כל צאן קדר. קדר ישמעאל. וכתיב יעלו על רצון מזבחי, אלמא כשאר קרבנות נמי שרי (לעיל כג:).

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פ"ג מהלי' איסורי מזבח הלכה יג יג (ופי"א מהלי' מקי ממון הלכה יח) סמג סוף לאוין שנו:
ב ג מיי' פ"ג מהלי' איסורי מזבח הלי' יב סמג שם:

רבינו חננאל

והנה בענין האפוד כתיב בהו ויקחו לי תרומה והיאך בקשו לקנותם מעובד כוכבים. ופרקינן כיון דלא כתיב ואבני שהם. דאמרי' ור"ו מוסיף על ענין ראשון אלא אבני שהם הפסיק הענין שכתיב בהו ויקחו. ומקשינן [ה]והא בויקהל משה כתיב קחו מאתכם תרומה. וכתיב התם ואבני שהם ואבני מלואים. ועוד הנה קנו ממני פרה אדומה. ומקשינן ג) היאך א"ר אליעזר שקנה פרה אדומה מעובד כוכבים. ופרקינן (זה) דמא בן נתינה זו הפרה לא נולדה לו פסרה שלו וישראל היו משמרין את אמה משעה שנצרה. ור' אליעזר לטעמיה דחייש לרביעה דפרה ולרביעה דאימה. דסבר ולד נרבעת אסורה. ואי אמרת ניחוש לאמה דאמה. כולי האי לא חיישינן. ומנא ידעי דמשמרי לה. אמר רב כהנא כום אדום מעבירין לפניה בשעה שעולה עליה זכר. אי הכי אמאי דמיה יקרין הואיל ושתי שערות שחורות פסולות בה. ומאי שנא בדידהו אנן נמי נעביד. אמר רבינא במוחזקת. וכן היה ר' אליעזר פוסל בכל הקרבנות כולן. אמרו לו והא כתיב כל צאן קדר יקבצו לך וגו'. אמר להן כולן גרים הם לעתיד לבוא. אמר רב יוסף מהאי קרא לקרא כולן בשם ה' ולעבדו שכם אחד

ה) ע' תוס' כתוס' כלן ד"ה ואבני. שהכילו נוקמת רבינו פה.
ג) נראה דל"ל הא אמר ר"ל דאסור לקנות פרה אדומה מו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com